

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ (Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

**Обласні державні адміністрації
(за списком)**

**Виконавчий орган Київської
міської ради (Київська міська
державна адміністрація)**

Про особливості складання проектів
місцевих бюджетів на 2021 рік

Міністерство фінансів України відповідно до частини першої статті 75 Бюджетного кодексу України доводить особливості складання розрахунків до проектів місцевих бюджетів на 2021 рік.

Цілі державної політики щодо державного та місцевих бюджетів на 2021 рік визначено відповідно до пріоритетів державної політики, встановлених Програмою діяльності Кабінету Міністрів України, Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, інших прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку.

Відповідно до Указу Президента України від 30.09.2019 № 722/2019 Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року є орієнтирами для розроблення проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України.

На сьогодні завершується процес формування адміністративно-територіального устрою базового та субрегіонального рівнів.

Відповідно до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 707-р, № 708-р, № 709-р, № 710-р, № 711-р, № 712-р, № 713-р, № 714-р, № 715-р, № 716-р, № 717-р, № 718-р, № 719-р, № 720-р, № 721-р, № 722-р, № 723-р, № 724-р, № 725-р, № 726-р, № 727-р, № 728-р, № 729-р, № 730-р визначено території 1 470 територіальних громад та затверджено їх адміністративні центри.

Постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX передбачено утворення 136 нових районів замість 490 існуючих.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000065FC2E0010108300](#)

Підписувач [Марченко Сергій Михайлович](#)

Дійсний з [03.04.2020 15:36:42](#) по [03.04.2022 15:36:42](#)

Міністерство фінансів України

05110-14-6/25074 від 13.08.2020

Відповідно до Бюджетного кодексу України місцевий бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду.

Постановою Верховної Ради України від 15.07.2020 № 795-ІХ «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році» на 25 жовтня 2020 року призначено чергові вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

Постановою Центральної виборчої комісії від 08.08.2020 № 160 на цю дату призначено перші вибори депутатів сільських, селищних, міських рад 1 439 територіальних громад та сільських, селищних, міських голів з урахуванням вищезазначених розпоряджень Кабінету Міністрів України, без урахування місцевих рад на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та в окремих районах, містах, селищах і селах Донецької та Луганської областей.

Отже, після проведення місцевих виборів будуть створені нові органи місцевого самоврядування, які мають забезпечити складання та затвердження місцевого бюджету на 2021 рік.

Ураховуючи зазначене, формування взаємовідносин між державним бюджетом та місцевими бюджетами на 2021 рік здійснюватиметься з урахуванням змін в адміністративно-територіальному устрої України.

Складання проектів місцевих бюджетів на 2021 рік має здійснюватися з дотриманням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, з урахуванням прийнятих законодавчих змін.

Щодо проектів рішення про обласний бюджет на 2021 рік зазначаємо, що їх складання має здійснюватися з дотриманням вимог статей 75, 76 Бюджетного кодексу України.

Схвалення проектів бюджетів територіальних громад та бюджету міста Києва на 2021 рік має здійснюватися після формування нового складу виконавчих органів відповідних місцевих рад.

Водночас у зв'язку із стислими термінами для затвердження місцевих бюджетів (до 25 грудня включно) виконавчі органи відповідних місцевих рад мають завчасно здійснити підготовку проекту місцевого бюджету відповідної територіальної громади.

Щодо районних бюджетів зазначаємо, що Постановою Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-ІХ передбачено, що вибори депутатів районних рад районів, які ліквідовані, не проводяться. Центральній виборчій комісії доручено забезпечити формування виборчих округів та проведення місцевих виборів з врахуванням районів, утворених цією Постановою.

З метою врегулювання питання реорганізації місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у разі утворення та ліквідації районів, а також територіальних громад після проведення місцевих виборів на територіях, затверджених Кабінетом Міністрів України, проектом Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо

впорядкування окремих питань діяльності та організації органів державної влади, органів місцевого самоврядування у зв'язку із утворенням (ліквідацією) районів», внесеним Кабінетом Міністрів України (реєстр. № 3651 від 15.06.2020), пропонується унормувати питання завершення повноважень та правонаступництва органів місцевого самоврядування, виконання бюджетів реорганізованих територіальних громад, правонаступництва майна, прав та обов'язків районних рад районів, ліквідованих Верховною Радою України.

Крім того, Верховною Радою України прийнято у першому читанні Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо приведення у відповідність положень бюджетного законодавства у зв'язку із завершенням адміністративно-територіальної реформи» (реєстр. № 3614 від 09.06.2020), яким з метою розмежування у Бюджетному кодексі України дохідних та видаткових повноважень органів місцевого самоврядування відповідних рівнів передбачено внести зміни до Кодексу, а саме визначити склад доходів та видатків окремо для бюджетів місцевого самоврядування (бюджетів територіальних громад сіл, селищ, міст та їх об'єднань) та районних бюджетів.

Ураховуючи зазначене, особливості формування проектів районних бюджетів на 2021 рік будуть визначені та доведені після прийняття відповідних законодавчих актів, що врегульовують питання функціонування та повноважень районних рад.

З урахуванням зазначеного, у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» буде передбачено обсяги міжбюджетних трансфертів для бюджетів 1 464 місцевих бюджетів, а саме:

- 24 обласні бюджети та бюджет міста Києва;
- 1 439 бюджетів територіальних громад.

Під час планування дохідної частини місцевого бюджету на 2021 рік у частині податкових і неподаткових надходжень та інших доходів доцільно керуватися:

1) основними прогностичними макропоказниками економічного і соціального розвитку України на 2021 – 2023 роки, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 671:

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
		Прогноз		
Валовий внутрішній продукт:				
номінальний (млрд гривень)	3 975,2	4 505,9	5 089,4	5 689,7
відсотків до попереднього року	95,2	104,6	104,3	104,7
Індекс споживчих цін:				
грудень до грудня попереднього року, відсотків	105,9	107,3	106,2	105,3
Індекс цін виробників промислової продукції:				
грудень до грудня попереднього року, відсотків	104,6	108,7	108,0	106,1

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
		Прогноз		
Обмінний курс гривні до долара США, гривень за долар США:				
у середньому за період	27,0	29,1	29,3	29,5
на кінець періоду	28,3 [±1]	28,8 [±1]	29,5 [±1]	29,7 [±1]

Прогноз відображає найбільш вірогідний сценарій розвитку економіки з урахуванням поточної економічної ситуації, що склалася внаслідок поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 у світі, та її наслідків для України. Прогноз на 2021 – 2023 роки враховує останні зміни у законодавстві, зокрема запровадження обігу землі сільськогосподарського призначення, незмінність обраного курсу на реформи та європейський вектор розвитку, а також заходи, що будуть реалізовуватись відповідно до Програми діяльності Кабінету Міністрів України та програм стимулювання розвитку економіки.

Після зниження темпів зростання ВВП у 2020 році на -4,8 відсотка починаючи з 2021 року очікується повернення економіки до траєкторії зростання. За базовим сценарієм прогнозується зростання ВВП у 2021 – 2023 роках в середньому на рівні 4,5 відсотка.

Застосування заходів, спрямованих на подолання негативних явищ в економіці, пов'язаних із пандемією, дещо прискорить цінову динаміку у 2021 році (до 7,3 відсотка), але надалі інфляція буде поступово уповільнюватиметься до 5,3 відсотка (на кінець 2023 року).

Ці процеси визначатимуть динаміку середньомісячної заробітної плати, яка зростатиме у реальному вимірі впродовж 2021 – 2023 років у середньому на 7,7 відсотка щорічно на фоні зниження рівня безробіття (з 9,2 відсотка у 2021 році до 8 відсотків у 2023 році).

У 2021 – 2023 роках вплив на розвиток української економіки, зважаючи на її відкритість, матимуть зміни зовнішніх умов, які характеризуватимуться поступовим відновленням починаючи з 2021 року та подальшим зростанням світової економіки, у тому числі основних торговельних партнерів України на тлі подолання наслідків впливу пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19;

2) нормами Бюджетного та Податкового кодексів України, рішеннями органів місцевого самоврядування про встановлення місцевих податків та зборів, ураховуючи при цьому чинні ставки оподаткування та нормативи зарахування загальнодержавних податків до відповідних місцевих бюджетів та індексацію ставок окремих із них.

Під час складання видаткової частини проекту місцевого бюджету на 2021 рік в першочерговому порядку має бути врахована потреба в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ відповідно до умов оплати праці та розміру мінімальної заробітної плати та на проведення розрахунків за

електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами.

Під час розрахунку на 2021 рік та граничних показників видатків місцевого бюджету та надання кредитів з місцевого бюджету необхідно враховувати основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку, що впливають на видаткову частину місцевого бюджету, підвищення розмірів державних соціальних стандартів, прийнятих рішень місцевих рад щодо надання трансфертів та укладених договорів тощо.

Прожитковий мінімум є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються державні соціальні гарантії та стандарти у сферах доходів населення, житлово-комунального, побутового, соціально-культурного обслуговування, охорони здоров'я та освіти. Прожитковий мінімум у 2021 – 2023 роках підвищуватиметься темпами, що на 2 відсоткових пункти перевищують показник прогнозного індексу споживчих цін на відповідний рік. Зростання розмірів прожиткового мінімуму відбуватиметься з 1 липня та 1 грудня відповідного року.

Прожитковий мінімум на 2021 – 2023 роки становитиме:

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
В розрахунку на одну особу:			
– з 1 січня року (гривні)	2 189	2 393	2 589
– з 1 липня року (гривні)	2 294	2 508	2 713
– з 1 грудня року (гривні)	2 393	2 589	2 778
Для основних соціальних і демографічних груп населення:			
<u>дітей віком до 6 років:</u>			
– з 1 січня року (гривні)	1 921	2 100	2 272
– з 1 липня року (гривні)	2 013	2 201	2 381
– з 1 грудня року (гривні)	2 100	2 272	2 438
<u>дітей віком від 6 до 18 років:</u>			
– з 1 січня року (гривні)	2 395	2 618	2 833
– з 1 липня року (гривні)	2 510	2 744	2 969
– з 1 грудня року (гривні)	2 618	2 833	3 040
<u>працездатних осіб:</u>			
– з 1 січня року (гривні)	2 270	2 481	2 684
– з 1 липня року (гривні)	2 379	2 600	2 813
– з 1 грудня року (гривні)	2 481	2 684	2 880
<u>осіб, які втратили працездатність:</u>			
– з 1 січня року (гривні)	1 769	1 934	2 093
– з 1 липня року (гривні)	1 854	2 027	2 193
– з 1 грудня року (гривні)	1 934	2 093	2 246

Рівень забезпечення прожиткового мінімуму для призначення допомоги відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу

малозабезпеченим сім'ям» у відсотковому співвідношенні до прожиткового мінімуму для основних соціальних і демографічних груп населення:

– у 2021 році: для працездатних осіб – 25 відсотків, для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю – 100 відсотків, для дітей – 130 відсотків відповідного прожиткового мінімуму;

– у 2022 році: для працездатних осіб – 30 відсотків, для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю – 100 відсотків, для дітей – 130 відсотків відповідного прожиткового мінімуму;

– у 2023 році: для працездатних осіб – 35 відсотків, для осіб, які втратили працездатність, та осіб з інвалідністю – 100 відсотків, для дітей – 130 відсотків відповідного прожиткового мінімуму.

Мінімальна зарплата та соціальні стандарти:

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Мінімальна заробітна плата:			
– з 1 січня року (гривні)	6 000	6 700	7 176
– з 1 липня року (гривні)	6 500		
Посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки:			
– з 1 січня року (гривні)	2 670	2 983	3 195
– з 1 липня року (гривні)	2 893		

Крім цього, необхідно врахувати, що:

– відповідно до Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» розмір одноразової грошової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, що перебували під опікою (піклуванням) або на повному державному утриманні, при працевлаштуванні їх після закінчення закладу освіти у 2021 – 2023 роках становитиме шість прожиткових мінімумів;

– видатки на виплату щорічної допомоги для придбання навчальної літератури для осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які навчаються, до завершення навчання у 2021 – 2023 роках визначатимуться виходячи з розміру трьох соціальних стипендій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1047 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах»;

– при розрахунку обсягу одноразової адресної грошової допомоги випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями педагогічного профілю та уклали на строк не менш як три роки договір про роботу у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, визначених органами управління освітою відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2006 № 1361, та випускникам вищих навчальних закладів, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями

медичного та фармацевтичного профілю та уклали на строк не менш як три роки договір про роботу в закладах охорони здоров'я, що розташовані в сільській місцевості та селищах міського типу, а також про роботу в інших закладах охорони здоров'я на посадах лікарів загальної практики (сімейних лікарів), дільничних лікарів-педіатрів і лікарів-терапевтів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 524 «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» має враховуватися підвищення розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

– підвищення розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб враховано при розрахунку обсягу одноразової адресної грошової допомоги випускникам закладів вищої освіти, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста, ступінь молодшого бакалавра, бакалавра або магістра спеціальностей галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», або ступінь бакалавра, магістра іншої спеціальності і галузі знань та уклали на строк не менш як три роки договір про роботу на посадах педагогічних працівників у закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти, визначених органами управління освітою, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2006 № 1361, та випускникам закладів вищої освіти, які здобули освіту за напрямами і спеціальностями медичного та фармацевтичного профілю та уклали на строк не менш як три роки договір про роботу в закладах охорони здоров'я, що розташовані в сільській місцевості та селищах міського типу, а також про роботу в інших закладах охорони здоров'я на посадах лікарів загальної практики (сімейних лікарів), дільничних лікарів-педіатрів і лікарів-терапевтів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 524 «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери»;

– обсяг освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на 2021 – 2023 роки визначатиметься відповідно до зростання соціальних стандартів та з урахуванням необхідності виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1088 «Про затвердження формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами» щодо перегляду раз на три роки значень коефіцієнтів приведення розрахункової наповнюваності класів;

– не передбачається надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я, оскільки зазначену субвенцію надано у поточному році для підтримки реалізації заходів реформи фінансування системи охорони здоров'я на перехідний період запровадження програми медичних гарантій.

Гендерний аналіз бюджетних програм, за результатами якого виявлено гендерні розриви та дискримінація, дає можливість прийняти відповідні рішення для їх усунення та врахувати під час розподілу граничних показників між бюджетними програмами та розподілу бюджетних коштів за напрямами використання в рамках певної бюджетної програми.

Тому під час формування характеристик бюджетних програм слід врахувати гендерні аспекти, визначені головними розпорядниками за результатами гендерного аналізу бюджетних програм. Методичні рекомендації щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02.01.2019 № 1.

Наразі рекомендуємо головним розпорядникам розглядати включення гендерних аспектів до характеристик бюджетних програм шляхом визначення завдань бюджетної програми та відповідних результативних показників продукту та якості.

Під час врахування гендерних аспектів у бюджетних запитах головні розпорядники коштів місцевих бюджетів мають керуватися нормативно-правовими актами та іншими документами, які містять інформацію про гендерну рівність, серед яких:

- Програма діяльності Кабінету Міністрів України, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471;
- Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018 – 2023 роки;
- Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна».

Крім того, під час складання проектів місцевих бюджетів слід керуватися:

- наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію» (зі змінами);
- наказом Міністерства фінансів України від 17.07.2015 № 648 «Про затвердження типових форм бюджетних запитів для формування місцевих бюджетів», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.08.2015 за № 957/27402 (зі змінами);
- наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2017 № 793 «Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету» (зі змінами);
- наказом Міністерства фінансів України від 03.08.2018 № 668 «Про затвердження Типової форми рішення про місцевий бюджет», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.08.2018 за № 953/32405 (зі змінами);
- іншими нормативно-правовими актами, які застосовуються при складанні проекту місцевого бюджету.

Разом з тим слід зазначити, що не пізніше ніж через три робочі дні після подання відповідній місцевій раді проекту рішення про місцевий бюджет головні розпорядники коштів місцевих бюджетів розміщують бюджетні запити на своїх офіційних сайтах або оприлюднюють їх в інший спосіб згідно з вимогами статті 28 Бюджетного кодексу України.

Щодо міжбюджетних трансфертів зазначаємо, що їх обсяг на 2021 – 2023 роки та розподіл між місцевими бюджетами будуть надіслані додатково після отримання бюджетних запитів від головних розпорядників коштів державного бюджету разом з аналітичними даними та розрахунками з обґрунтуваннями особливостей міжбюджетних відносин на 2021 рік на адресу департаментів фінансів обласних та Київської міської державних адміністрацій.

Листом Міністерства фінансів України від 11.08.2020 № 04110-08-2/24733 головним розпорядником коштів державного бюджету доведено граничні показники видатків та надання кредитів з державного бюджету на 2021 – 2023 роки, на підставі яких вони мають подати Міністерству фінансів України бюджетні запити до 20 серпня 2020 року.

Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів здійснюватиметься відповідно до положень статей 98 – 100, пункту 24² розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та з урахуванням нових утворених територіальних громад, а саме для:

- 24 обласних бюджетів;
- 1 439 бюджетів територіальних громад.

Розрахунки горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів на 2021 рік та прогнозні показники середнього рівня надходжень податку на доходи фізичних осіб та податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки на 1 жителя на 2022 – 2023 роки будуть надіслані на адресу департаментів фінансів обласних державних адміністрацій після отримання вихідних даних від центральних органів виконавчої влади та здійснення коригування надходжень податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб відповідно до статті 100 Бюджетного кодексу України, надісланого фінансовими органами та підтвердженого органами стягнення.

Також протягом 2021 – 2023 років держава продовжуватиме надавати підтримку для реалізації інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку за рахунок державного фонду регіонального розвитку. З цією метою в показниках граничних обсягів видатків та надання кредитів загального фонду державного бюджету для Міністерства розвитку громад та територій України враховано відповідні кошти з урахуванням вимог частини першої статті 24¹ Бюджетного кодексу України.

Просимо довести цей лист до районних державних адміністрацій, виконавчих органів місцевих рад для керівництва в роботі під час складання проектів їх бюджетів на 2021 рік.

Крім того, просимо обласні державні адміністрації сприяти в забезпеченні належної організації бюджетного процесу та за можливості надавати необхідну практичну та методичну допомогу виконавчим органам місцевих рад.

Водночас повідомляємо, що Міністерство фінансів України планує у серпні поточного року провести нараду з обговорення питань формування місцевих бюджетів та показників міжбюджетних трансфертів на 2021 рік, для участі у якій просимо делегувати директорів департаментів фінансів, або осіб, які виконують їх обов'язки. Про час проведення наради та порядок денний буде додатково повідомлено департаменти фінансів обласних та Київської міської державних адміністрацій.

Міністр

Сергій МАРЧЕНКО

